

Põllumajandusamet

Põllumajandusamet > Valdkonnad > Mahepõllumajandus > Nõuete selgitused tootjatele > Mesinduse e - Windows Internet Explorer

http://www.pma.agri.ee/index.php?id=104&sub=128&sub2=300&sub3=312

Google Search Share Check Translate AutoFill Sign In

Põllumajandusamet > Valdkonnad > Mahepõllu...

Google™ This page is in Estonian. Translate it using Google Toolbar? [Learn more](#) Not in Estonian? [Help us improve](#) Translate Turn off Estonian translation

PÕLLUMAJANDUSAMET EST ENG | SISUKORD OTSI

Põllumajandusamet Uudised Asutuse dokumendid **Valdkonnad** Kontaktid Dokumendiregister Intranet Tööpakkumised Teabenõue

Valdkonnad

- « Maaparandus
- « Aiandustooted
- « Seemned
- « **Mahepõllumajandus**
  - Avalikud teenused
  - Seadusandlus
  - Riiklik järelevalve
  - Riigilõiv
  - Mahepõllumajanduse register
  - Mahepõllumajanduslik tootmine
  - Mahepõllumajanduslikult toodetud seeme, seemnekartul ja taimne paljundusmaterjal
  - **Nõuete selgitused tootjatele**

Mahepõllumajandusliku mesinduse nõuded

Internet | Protected Mode: On 100%

18:49 12.03.2011

Nõue ja alus

1. Mesila asukoht

(EÜ) 889/2008 Artikkel 13 lõige 1; Artikkel 78

Nõuete-kohasus

Mesila asukoht peab olema paigas, mida **3 kilomeetri** raadiuses ümbritsevad nektari- ja õietolmuallikad koosnevad **põhiliselt** mahepõllumajanduskultuuridest ja/või looduslikest taimedest ja/või kultuuridest, mida on töödeldud **keskkonda vähe mõjutavate** vahenditega ega mõjuta mesindussaaduste mahepõllumajanduslikku kvaliteeti. Nimetatud nõuded **ei kehti** piirkondade suhtes, kus ei toimu õitsemist või kui tarud on puhkeolekus.

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse visuaalse vaatlusega pisteliselt vähemalt 3 km raadiuses mesilagrupi asukohast olevat korjeala.

Selgitus

Reostatust tekitavad saasteallikad nagu põhimaantee, tööstuspiirkond, jäätmekäitluskoht ning jäätmekäitlusettevõtte peavad olema mesilast **piisavalt** kaugel. Mesilaste korjeraadiuses ei tohi olla **tavapõlde**, mida pitsitakse taimekaitsevahenditega. **Eriti vaadatakse, milline on korjeala 1,5 km raadiuses.** Kui sellest kaugemal on üksikuid tavapõlde, siis **võib** PMA hinnata ala olukorra sobivaks. PMA hindab iga üksikjuhtumit **eraldi**, arvestades konkreetse korjeala olukorda.

Korjema 3km raadiuses

(EÜ) 889/2008 Artikkel 13 lõige 1; Artikkel 78

0-1,5km

- Tavapõllumaa
- Põhimaantee
- Jäätmekäitlus
- Tööstuspiirkond

1,5-3km

- Igat üksikobjekti hinnatakse eraldi.

**Nõuded ei kehti kui pered on puhkeolekus
või piirkonnas kus ei toimu õitsemist**

Maaamet

Info

must ▾

näita vahemaid

näita pindala

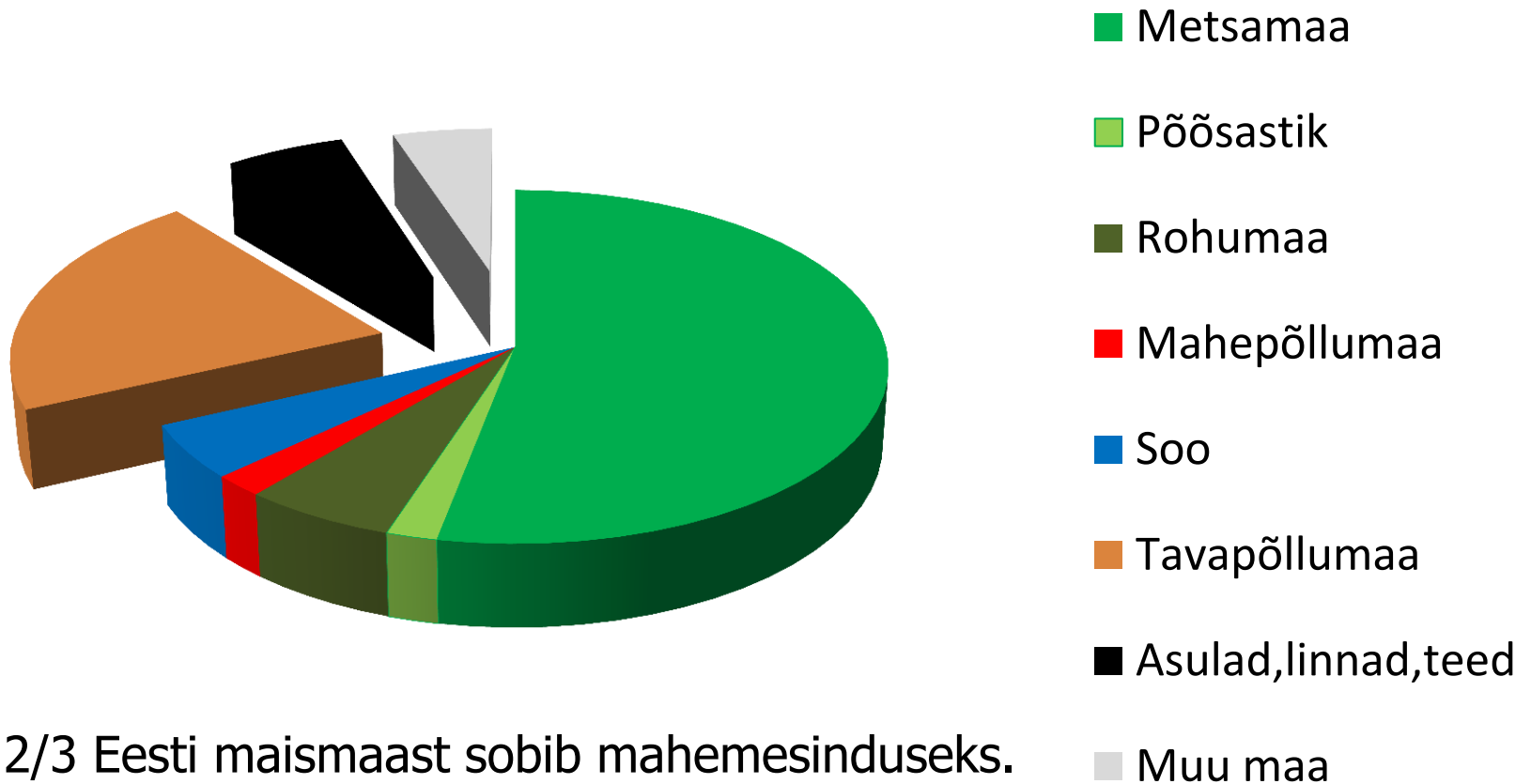
näita nurka

Lisa punkt Muud

Eesti maismaa jagunemine 4,3mlj.ha

Sales

2/3 Eesti maismaast sobib mahemesinduseks.

Põld, põllumaa

on maa-ala, mida kultiveeritakse taimekasvatuseks eesmärgil ja kus kasvatatakse valdavalt lühiealisi kultuure. Põld on ühtlasi osa külvikorra maa-alast.

Taimkaitsevahendid on tugevatoimelised kemikaalid, mis suudavad imenduda inimese organismi ka läbi naha. Et viia taimkaitsevahendiga **töötamisel** kaasnev risk miinimumini, tuleb kasutada asjakohaseid isikukaitsevahendeid. Kemikaalikindlad kindad kätte, prillid ja respiraator näo ette ning kileülikond selga!

Lisateave:

Põllumajandusameti taimkaitse osakond

Metsaseadus¹

Vastu võetud 07.06.2006

[RT I 2006, 30, 232](#)

jõustumine 01.01.2007, osaliselt 01.07.2007. a.

§ 3. Mets ja metsamaa

(1) Mets on ökosüsteem, mis koosneb metsamaast, sellel kasvavast taimestikust ja seal elunevast **loomastikust**.

Eesti Metsad

Arumetsad

- Loometsad 3%
- Nõmmemetsad 3%
- Palumetsad 24%
- Laanemetsad 11%
- Salumetsad 9%
- Soovikumetsad 22%
- Rabastuvad metsad 4%

Soometsad

- Rohusoometsad 6%
- Samblasoometsad 9%
- Kõdusoometsad 9%

44 m

Puud 1-2 rinne

Põõsarinne Paakspuu, kusalapuu, vaarikas, lodjapuu, pihlakas,

Puhmarinne Pohl, mustikas, kanarbik, sookail, sinikas,

Rohurinne Angervaks, põdrakanep, metsharakputk, ussikeel,

Sambliku-samblarinne

Korjetaimed must-valgelt

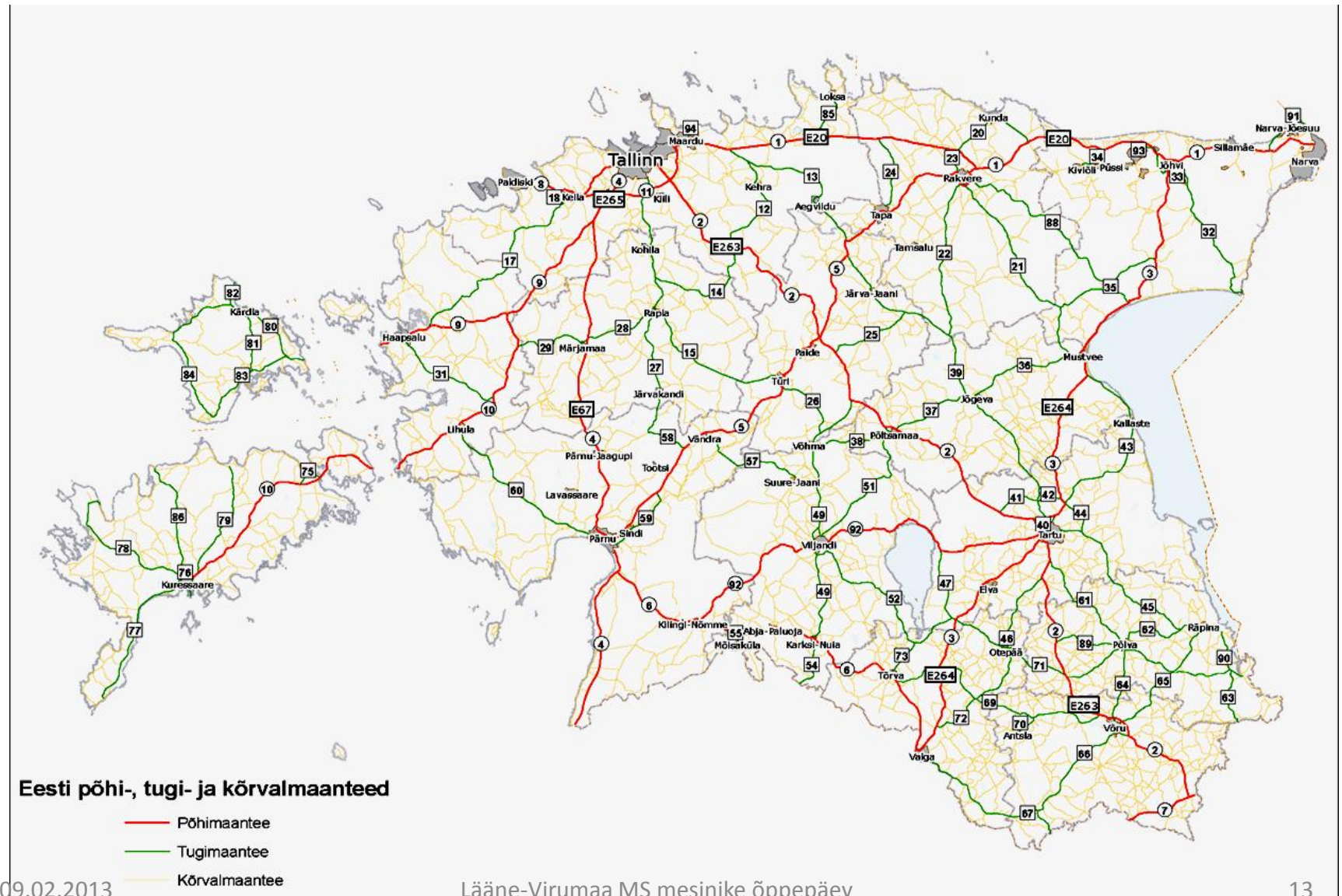
Kultuur kg/ha

- Galeega 200
- Mesikas 200
- Põldohakas 140
- Roosa ristik 125
- Põldsinep 80
- Raps 50
- Võilill 50
- Lutsern 30

Looduslikud kg/ha

- Põdrakanep 350
- Metsharakputk 250
- Kanarbik 200
- Paakspuu 150
- Vaarikas 100
- Mustikas 50
- Pihlakas 40
- Pohl 30

Maanteemaret

Nõue ja alus

2. Mesilagruppide eristatavus

(EÜ) 889/2008 Artikkel 41

Nõuete-kohasus

Samas ettevõttes võib pidada **tolmeldamise** otstarbel mahe- ja mittemahepõllumajanduslikke mesindusüksusi, kui täidetakse kõiki mahepõllumajandusliku tootmise eeskirjade nõudeid, v.a mesilate paigutust käsitlevad sätteid. Sel juhul ei tohi toodangut mahepõllumajanduslikuna müüa. Ettevõtja hoiab alles käesoleva sätte kasutamist tõendavad dokumendid.

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse kõiki mesilasperesid nende **asukohas**, mesilastarude märgistust ja toodangu märgistust.

Nõue ja alus

3. Esmatöötlemiseks ja ladustamiseks kasutatavate hoonete eristatavus mesinduses

(EÜ) 889/2008 Artikkel 78 lõige 5

Nõuete-kohasus

Ettevõttes, kus tegeldakse mahepõllumajandusliku mesindusega, peavad mesilasperelt pärit saaduste tootmiseks, esmatöötlemiseks (pakendamiseks) ja ladustamiseks kasutatavad hooned ja rajatised olema eristatavad ettevõttest, kus ei tegeleta mahepõllumajandusliku mesindusega. **Erilise hoolega tagatakse mesindussaaduste nõuetekohane vurritamine, töötlemine ja hoiustamine. Kõik kõnealuste nõuete täitmiseks võetavad meetmed kantakse registrisse.**

Kontrollitav objekt

Ettevõttes, kus tegeletakse nii mahe- kui mittemahepõllumajandusliku mesindusega kontrollitakse esmatöötlemiseks ja ladustamiseks kasutatavate hoonete ja rajatiste asukohta **visuaalselt.**

Nõue ja alus

4. Arvestuse pidamine ettevõttes toodetud ja esmatöödeldud toodete ja saaduste kohta mesinduses (EU)889/2008 Artikkel 66 ja 78 MtM §15

Nõuete-kohasus

Arvestust peab pidama ettevõttes toodetud ja esmatöödeldud saaduste ja toodete, sealhulgas mee, mesilasvaha, taruvaigu, õietolmu, suira, mesilasema toitepiima ja muu taolise nimetuse, koguse ja tootmise aja kohta.

Kontrollitav objekt

Arvestust peab pidama elektroonselt või paberkandjal. Kontrollitakse ettevõttes toodetud ja esmatöödeldud saaduste ja toodete koguseid. Kontrollitakse ka ettevõttest müüdüd esmatöödeldud saaduste ja toodete koguseid. Arvestuse pidamiseks vajalikke andmeid ja dokumente tuleb säilitada vähemalt 3 aastat arvates nende kogumisest.

Arvestused, dokumenteerimine

- Mis on toodetud
- Mis on ostetud
- Mis on müüdnud
- Kasutatud sisetarbeks
- Tehtud toimingud
- Mis on järgi, laoseis
- Perede arv, asukoht, korjema

AKT.

Koostatud Raula mesilas mee
vunilammik kohta 12 sept. 1986 a.

Vunilalud osamike arv
680

Saadud mees
1200 kg.

Mesinik: Tiitael

Nõue ja alus

5. Mesilasperede andmed

(EU)889/2008 Artikkel 66 ja 78 MtM §15

Nõuete-kohasus

Arvestust peab pidama ettevõttesse toodud ja ettevõttest turustatud mesilasperede ja mesilasemade puhul nende tõu, päritolu ja toomise või turustamise päeva mesilasperede ja mesilasemade arvu kohta.

Kontrollitav objekt

Arvestust peab pidama elektroonselt või [paberkandjal](#). Kontrollitakse ettevõttesse toodud mesilasperede ja -emade saatedokumente ja ettevõttest müüdüd mesilasperede ja -emade saatedokumente.

Nõue ja alus

6. Ettevõttesse toodud mittemahepõllumajanduslikud mesilasemad ja –pered

(EÜ) 889/2008 Artikkel 9 lõige 5

Nõuete-kohasus

Kui mahemesilasi pole saada, siis võib mesilate uuendamisel mahepõllumajanduslikus tootmisüksuses asendada aastas 10% mesilasemadest ja sülemitest mittemahepõllumajanduslike mesilasemade ja sülemitega tingimusel, et mesilasemad ja sülemid viiakse tarudesse, mille kärjed või kärjepõhjad pärinevad mahepõllumajanduslikest tootmisüksustest.

Kontrollitav objekt

Kontrollimisel võrreldakse ettevõttes olnud mesilasperede ja -emade arvu ja ettevõttesse toodud mittemahepõllumajanduslike mesilasperede ja -emade arvu suhet. Kontrollitakse saatedokumente.

Selgitus

Nendele mesilasemadele ja sülemitele üleminekuaega ei kohaldata, st. sealt peredest pärit mesi loetakse mahedaks.

10% emadest võib sisse osta.

(EÜ) 889/2008 Artikkel 9 lõige 5

- Võimaldada mesilastel valida ja kasvatada.
- Teeme ise valiku ja laseme mesilastel kasvatada.
- Ennustamatu tulemus.
- Ennustatav tulemus. (peaaegu)

Nõue ja alus

7. Mesilasperede söötmine

(EÜ) 889/2008 Artikkel 19 lõiked 2 ja 3 Artikkel 47 d

Nõuete-kohasus

Mesilaste puhul tuleb tootmisperioodi lõpus jätta tarudesse talvitamiseks [piisav](#) mee- ja õietolmuvaru. Mesilasperede söötmine on lubatud ainult juhul, kui ilmastikutingimused ohustavad nende säilimist, ning ainult ajavahemikul pärast viimast meesaaki ja 15 päeva enne nektari või lehemee järgmise korjeaja algust. Sööta tuleb mahepõllumajandusliku mee, mahepõllumajandusliku suhkruirupi või mahepõllumajandusliku suhkruga.

Lisasöötmiseks tuleb küsida PMA-lt nõusolek kauakestvate erandlike ilmastikutingimuste või katastroofiolukorra puhul, mis kahjustavad nektari või lehemee tootmist.

Kontrollitav objekt

Mesilasperede lisasöötmise kohta peab pidama [arvestust](#). Kontrollitakse ettevõttesse toodud lisasöötade saatedokumente.

Selgitus

Oma ettevõtte mee kasutamisel mesilaste lisasöötmiseks ei pea küsima nõusolekut.

Mesilasperede söötmine

(EÜ) 889/2008 Artikkel 19 lõiked 2 ja 3 Artikkel 47 d

2.0EUR/kg

Nõue ja alus

8. Haiguste ennetamine

(EÜ) 889/2008 Artikkel 25 lõiked 1-3, II lisa

Nõuete-kohasus

Kärjeraamide, tarude ja kärgede kaitsmiseks eelkõige kahjurite eest on lubatud kasutada ainult rodentitsiide (kasutamiseks ainult lõksudes) ja II lisas loetletud asjakohaseid tooteid.

Tarude desinfitseerimine auru või lahtise tulega on lubatud.

Lesehaudme hävitamine on lubatud üksnes varroalesta *Varroa destructor* nakkuse isoleerimiseks. Varroalestaga nakatumise puhul võib kasutada [sipelghapet](#), piimhapet, äädikhapet ja [oblikhapet](#), samuti mentooli, [tümooli](#), eukalüptooli ja kamprit.

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse, kas tootja teostab tarude, seadmete ja inventari desinfitseerimist ning [uuendab](#) kärgi.

Nõue ja alus

9. Veterinaarravi mesinduses

(EÜ) 889/2008 Artikkel 25 lõiked 5-7

Nõuete-kohasus

Vajadusel on lubatud keemiliselt sünteesitud allopaatiliste ravimite kasutamine. Ravitavad mesilaspered tuleb paigutada eraldatud mesilatesse ning [kogu mesilasvaha](#) asendada mahepõllumajanduslikust mesindusest pärineva vahaga. Ravi järel kehtestatakse kõnealuste mesilasperede suhtes uus aastane üleminekuageg.

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse, millist ravimit on mesilasperede haigestumise korral kasutatud ning kas tehtud ravikuur on kantud veterinaarravi andmetesse.

Selgitus

Üleminekuajal olevate mesilasperede mesi tuleb hoida eraldi ja selle kohta tuleb pidada eraldi arvestust.

Haiguste ennetamine

(EÜ) 889/2008 Artikkel 25 lõiked 1-3, II lisa

- Sipelghape
- Oblikhape
- Piimhape
- Äädikhape
- Mentool
- Tümmool
- Kamper
- Eukalüptool

Lesehaudme väljalõikamine

Desinfitseerimine: lahtine tuli, aur

Nõue ja alus

10. Tarude materjal ja nende märgistamine

(EÜ)889/2008 Artikkel 13, lõige3, Artikkel78 lõige 4

Nõuete-kohasus

Tarud peavad olema **põhiliselt** looduslikust materjalist, mis ei tekita **keskkonna- või mesindussaaduste saastamise ohtu**. Eristatavuse tagamiseks peab mahepõllumajanduslikult peetavate mesilasperede pidamiseks kasutatavad tarud märgistama selliselt, et need oleksid eristatavad mittemahepõllumajanduslikult peetavate mesilasperede pidamiseks kasutatavatest tarudest.

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse tarude materjali ja märgistust. Mahepõllumajanduslikult peetavate mesilasperede pidamiseks kasutatavate tarude numbrid tarude peal peavad olema **püsivad**.

Selgitus

Taru peab **põhiosas** olema valmistatud puidust, mineraalvillasid tohib soojustuseks kasutada.

Nõue ja alus

11. Mesilasvaha

(EÜ) 889/2008 Artikkel 13 lõige 5, Artikkel 44

Nõuete-kohasus

Mesilasvaha kärjepõhjade valmistamiseks peab olema **toodetud** mahepõllumajanduslikult.

Üleminekuperioodil võib kasutada mittemahepõllumajanduslikku mesilasvaha ainult juhul, kui mahepõllumajanduslikust mesindustest pärinevat mesilasvaha **ei ole turul saada**; juhul, kui on tõendatud, et see **ei ole saastunud** mahepõllumajanduslikus tootmises lubamatute ainetega ning tingimusel, et see on **kaanetisvaha**.

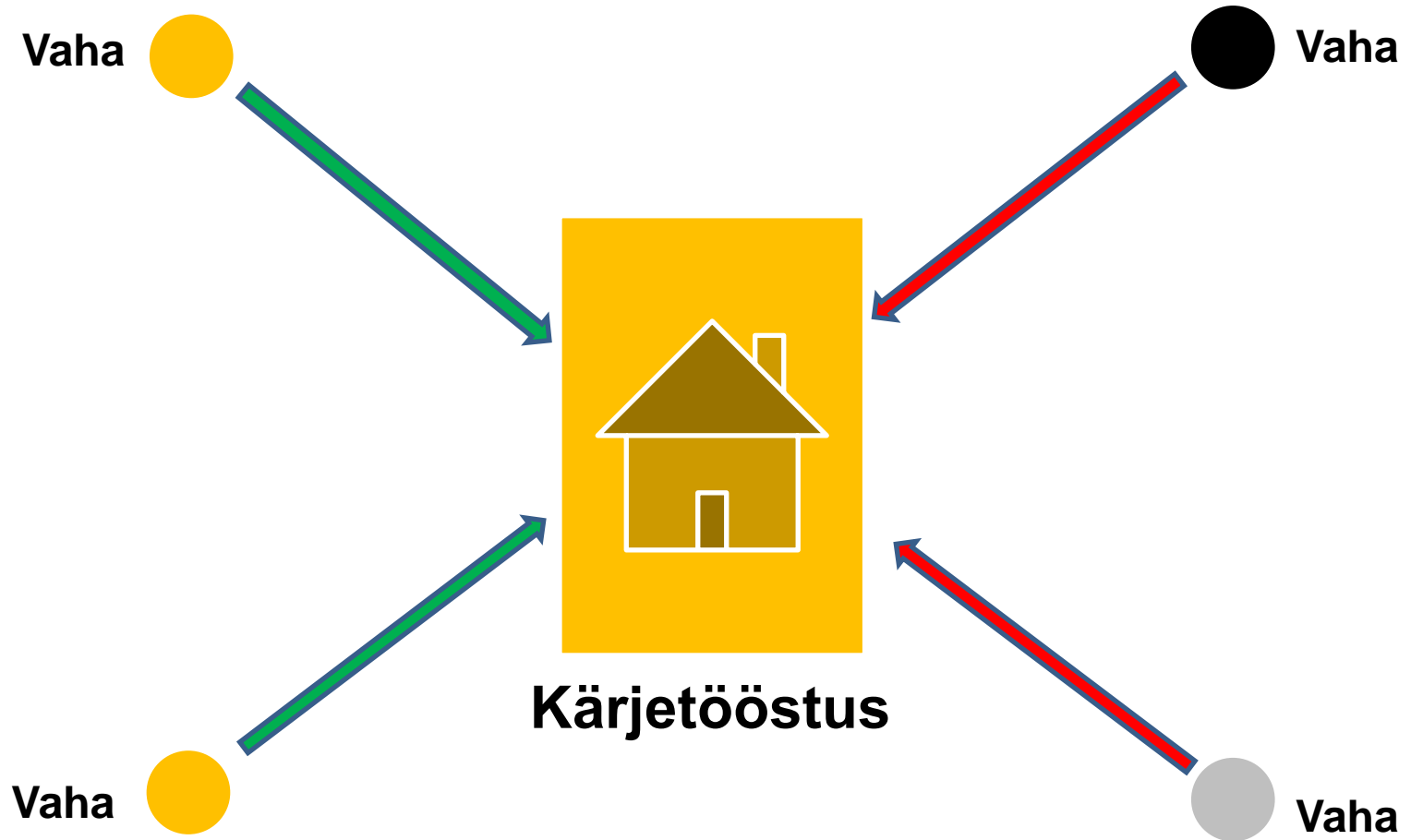
Kontrollitav objekt

Ettevõttesse toodud mesilasvaha päritolu kontrollitakse saatedokumentide alusel.

Selgitus

Mahepõllumajanduslikult toodetud vaha hulka arvatakse ka üleminekuajal toodetud vaha.

Vaharinglus

Nõue ja alus

12. Mahepõllumajandusele viitav märgistamine

(EU)834/2007 Artiklid 23-26;(EU)889/2008 Artikkel 62(EU) 271/2010

MkoM§2 lõige 1,MeM

Nõuete-kohasus

Mahepõllumajandusele viitavalt saab märgistada üleminekuaja läbinud mesilastelt pärit toodangut.

Vt. lähemalt „[Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse eeskirjad](#).“

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse arvestuse pidamist: [kas on turustatud](#) märgistatud mett, kellele on mesi müüdnud, [kuidas](#) on toimunud pakendamine ja märgistamine.

Kontrollitakse saatedokumente ja pakendite märgistust.

Selgitus

[Ettevalmistamise](#) all mõistetakse oma ettevõtte mee

- Nõue ja alus
- Nõuete kohasus
- **9.1 Mahepõllumajandusele viitav märgistamine**
(EÜ)834/2007 Artiklid 23-26;889/2008Artikkel 62;271/2010; MkoM §2 lõige 1;MeM
- Loomakasvatussaadused,mida märgistatakse viitega mahepõllumajandusele,peavad olema pärit [üleminekuaja läbinud](#) loomadelt.Märgistada võib sõnaga „ökoloogiline“,“mahe“ või nende tuletiste või deminutiividega nagu „mahe-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.
- Müügi pakendis toodete märgistus peab sisaldama:
  - [Euroopa Liidu logo](#),
  - [EL-i logoga samal vaateväljal PMA koodnumbrit EE-ÖKO-01](#)
  - [koodnumbri juures päritolutähist „EL-i põllumajandus“](#).Et tegu on Eestis kasvatatud saadustega võib kasutada ka tähist „[Eesti põllumajandus](#)“
- [Lisaks võib märgistada Eesti riikliku mahepõllumajandusele viitava märgiga \(ökomärgiga\)](#)
- Kui toodang müüakse viitega mahepõllumajandusele siis tuleb saateleht/arvetel kasutada [viidet](#) mahepõllumajandusele,nendel dokumentidel ei kasutata logo ega järelevalve asutuse koodnumbrit.
- Vt.lisaks ka Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse eeskirjad.
- Kontrollitakse [arvestuse](#) pidamist:kas on turustatud märgistatud loomakasvatussaadusi,kellele on müüdud ,kuidas on toimunud pakendamine ja märgistamine.

Kontrollitakse saatedokumente ja pakendite märgistust.

EU-s kehtiv ökomärk

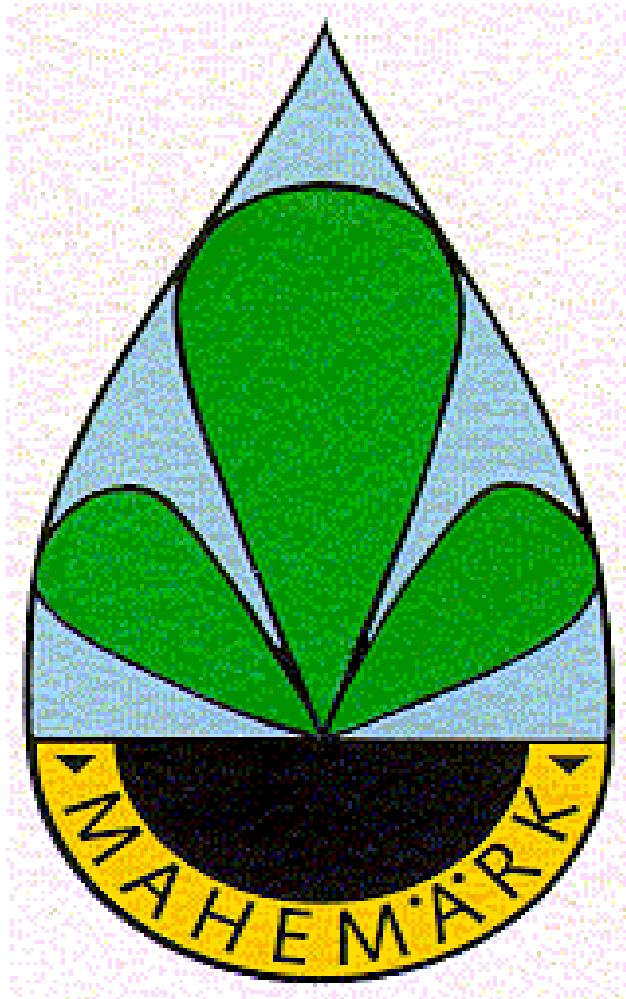

Vana EU ökomärk

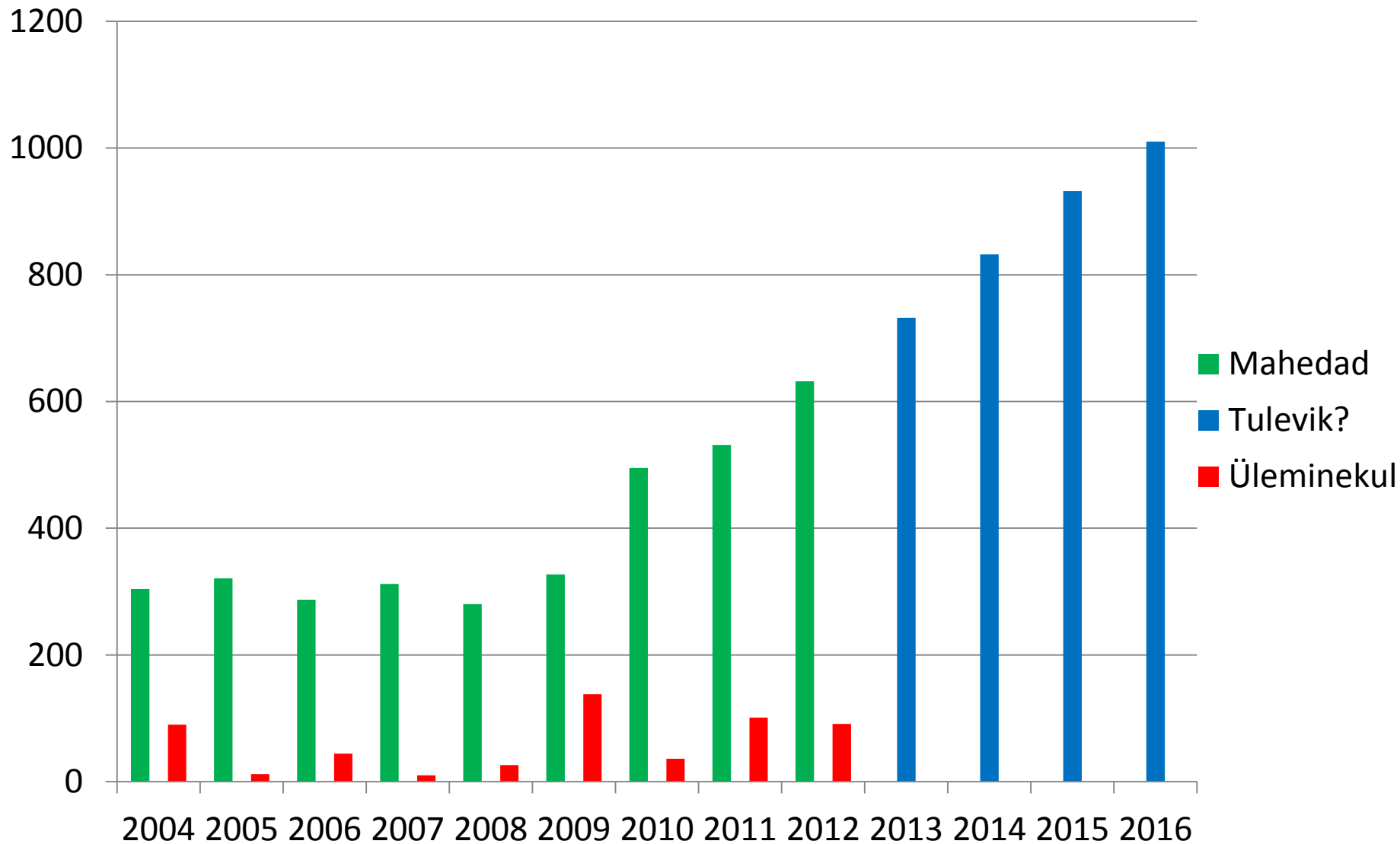
Esimene Eesti mahemärk

Eesti rahvuslik ökomärk

Mahemesindus Eestis,pered!

Lääne-Virumaa MS mesinike õppepäev

Mahemesindus maailmas

Mesilaspered		Mahemesilaspered	
• Itaalia	1 250 000	• 100 000 (11)	8%
• Bulgaaria	690 150	• 44 860 (300)	6,5%
• Prantsusmaa	1 500 000	• 45 000 (194)	3%
• Saksamaa	833 000	• 25 000 (42)	3%
• Hispaania	1 900 000	• 57 000 (300)	3%
• Eesti	70 000	• 490 (25)	0,7%
• Poola	1 000 000	• 1000 (17)	0,1%
• LÄTI	120 000	• 12 000	10%

(Sulgudes keskmine mesilasperede arv mesilas

Lihtsalt mesindus

Poolt

- Lubatud kõik vahendid ja tehnoloogiad, mis pole keelatud.
- Suurem toodang
- Olematu järelevalve
- Keegi ei tule mulle ütlema kuidas ja miks midagi teha
- Turul pole halba kaupa, kõik on parim!

Vastu

- Igav, kõik teevad nii
- Agrokeemia saaste ja riskid
- CCD, colony collapse disorder?

Mahemesindus

Poolt

- Õigus kasutada ökomärki, lihtsam turustada
- Mesilastele parim, võimalikud ohud minimeeritud
- Arenev nõudlus mahetoodangu järele

Vastu

- Range piirang korjemaale
- Väiksem toodang
- Järelevalve, PMA, VTA, PRIA, pidev valmisolek inspektori külastuseks
- Aruandlus
- Täpsem laoarvestus

LÜHIKOKKUVÕTE

Võimalik probleem

- Korjema A@O
- Kärjepõhjad
- Ravimine
- Tarumaterjalid
- Söötmine
- Laoarvestus
- Aruandlus
- Järevalve

Võimalik lahendus

- Rändmesindus
- Teenus võimalik tellida
- Oblik-,sipelghape,-
- Puittarud,
- Ökomesi,ökosuhkur
- Raamatupidamine
- Vastake kui küsitakse
- Harjub ära

Otsustatud

- Zen-budismist....
kui leiad teeotsa, anna minna...

Olgu see siis mahe või mitte mahe.

256 644 094

teenus maksumusega 45 kr/konteiner.
ei aegu! Tel. 8250 26761, 8255 36188

iveo auto teenus. Kanalisatsiooni-
ühendamise. Karja 28, tel. 45302 või
552 Aare

used MB Sprinter kaubikuga (3 t, 13,4
äljaspool vabariiki. Tel. 250 20653

aus (8 inimest või 1 tonn). Tel. 250

ood Ford Transitiga. Hind kokkuleppel.
45076

te vedu (9, 13, 35 ja 55 kohta). Tel. 251

vedu: Midi (kj. 1 tonn), MB 1013
i) furgoon. Hind kokkuleppel. Info 8250

Kamazi ja MAZi mootorite ning
stide remonti. Info kl 9-15 40691, 250

monditöökoda teeb värvimist, keevitus-
pa- ja plekitööd, summutite remonti ja
Garantii 2 aastat. Tel. 251 911728, 251

mmutite remont, müük ja paigaldus. Tel.
15, 256 627554

raatori hooldus, remont ja keevitustööd.
68955

langetus, väljavedu. Samas ostan metsa-
i, kasvavat metsa, metsamaad. Tel. 251

FIE teeb
SAN.TEHNILISI TÖID
mööblid, boilerid, kanalisatsioon,
esk- ja põrandaküte). Garantii.
Tel. 82683, ö. 27535

soodsalt ehitus- ja siseviimistlustööd
el transport. Tel. 20529, 20627

ehitusmeest teevad korterite ja majade
ning ehitavad ümber vannitubasid. Tel.
049 või 52116

i- ja tapetseerimistööd. Kuulutus ei
el. 45898 Marek

ehitus-remondi ja viimistlustööd (sh.
ja parketi paigaldus jm). Tel. 51127

Erakuulutusi võetakse vastu E-R 9-17 ja L 9-14 Kuulutaja toimetuses Rakveres Vilde 6a

RISTSÕNA

Eelmise nädala ristsõna õige lahendus oli "Vabariigi valvekoer".
1kg kohvi võitis Ellen Matla Haljalast.
Võitjal palume tulla Kuulutaja toimetusse (kaasa võtta pass)

Mahemärgi taotlemine

2000 aasta riikliku mahemärgi kasutusloa taotlemiseks ja
mahepõllumajandusele üleminekuperioodiks saab esitada

avalduse kuni **31. märtsini 2000**
EESTI BIODÜNAAMIKA ÜHINGUS

J. V. Jannseni 4, 51005 Tartu
Tel: (27) 422 051, faks: (27) 422 746

E-post: eva@ceet.ee

Kõigil huvitatutel palume eelnevalt registreeruda **15. märtsi 2000**, et saaksime saata mahepõllumajanduslikule toidule kehtestatud standardid, mahemärgi kasutusloa väljaandmise koostöö ja avalduse vormi.

MAHEMESINDUS

Väljaanne on mõeldud mahemesindusega alustada soovijatele. Nõuded ja nende selgitused on kajastatud seisuga 1. november 2012a.